

Sygn. akt VII Kz 284/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Rafał Olszewski

Protokolant: sek. sądowy A. D.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Zawierciu P. J.

po rozpoznaniu w sprawie **K. K.**, syna A. i E. z domu N., urodz. (...) w Z.

podejrzanego o popełnienie przestępstwa z art. 62 ust.1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., art. 59 ust. 1i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę podejrzanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 18 maja 2017r. . w sprawie II Kp 232/17

w przedmiocie przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zawierciu postanowieniem z dnia 18 maja 2017r. sygn. II Kp 232/17 na podstawie art. 263 § 2 i § 3 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył okres stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 (trzech) miesięcy tj. do dnia 22 sierpnia 2017 r., godzina 19:00, wobec podejrzanego K. K., syna A. i E., urodzonego (...) w Z., zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 26 lutego 2017 r. sygn. akt. II Kp 84/17.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w drodze zażalenia wniesionego przez obrońcę podejrzanego K. K., który zarzucił postanowieniu obrazę przepisów prawa postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności:

1. art. 249 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż zastosowany środek zapobiegawczy jest niezbędny do zapewnienia prawidłowego toku postępowania, podczas gdy podejrzany złożył w sprawie szczerze, obszernie wyjaśnienia, przyznał się do wszystkich zarzucanych mu czynów, bierze aktywny udział we wszystkich czynnościach przeprowadzanych przez organy ścigania, odnosi się do każdego nowego dowodu w sprawie, nadto przekazał organom ścigania informacje dotyczące popełnionych przez niego jak też przez inne osoby przestępstw nieznanymi organom ścigania zatem jego postawa świadczy o tym, że dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego nie jest niezbędne stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego,
2. art. 257 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż środki zapobiegawcze o charakterze nie izolacyjnym będą niewystarczające dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania, podczas gdy materiał dowodowy został już zebrany i zabezpieczony

przez Prokuraturę, zatem wystarczające będzie zastosowanie innych – wolnościowych środków zapobiegawczych nawet łącznie;

3. art. 258 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż po stronie podejrzanego istnieje uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się, mimo, iż podejrzany swoją postawą wykazał, iż w żaden sposób nie ma zamiaru utrudniać toczącego się postępowania nadto przyjęcie, że istnieje uzasadniona obawa, że podejrzany będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie mimo, że podejrzany złożył wyjaśnienia, przyznał się do wszystkich zarzutów, nadto podał szereg informacji na temat innych osób uczestniczących w popełnianiu przestępstw,

4. art. 258 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż surowość kary grożącej podejrzanemu przesądza o obawie ucieczki i całkowite pominięcie postawy podejrzanego współpracującego z organami ścigania,

5. poprzez przyjęcie, iż zostały spełnione przesłanki ogólne, jak i szczególne zastosowania środka zapobiegawczego oraz, że nadal istnieją przyczyny jego stosowania, podczas gdy w obecnej sytuacji procesowej nie istnieje obawa, iż podejrzany będzie się ukrywał, bądź w jakikolwiek inny sposób utrudniał prowadzenie postępowania, a nadto stopień zaawansowania postępowania przygotowawczego przemawia za uchyleniem stosowania tymczasowego aresztowania,

6. art. 259 § 1 pkt 2 kpk poprzez przyjęcie, iż tymczasowe aresztowanie nie pociąga dla podejrzanego i jego najbliższej rodziny wyjątkowo ciężkich skutków w sytuacji gdy podejrzany jest jedynym żywicielem rodziny, pracodawca w przypadku braku niezwłocznego powrotu podejrzanego do pracy zwolni go, podejrzany ma dwoje malutkich dzieci jedno w wieku niespełna 6 miesięcy, a drugie w wieku 3 lat, żona podejrzanego ma poważne problemy zdrowotne i nie ma poza podejrzanym innych osób, które mogłyby udzielić jej pomocy i wsparcia albowiem teściowie jak i rodzice są schorowani i sami wymagają pomocy na co została przedłożona stosowna dokumentacja.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieprzedłużanie tymczasowego aresztu ewentualnie uchylenie stosowanego wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i zastosowanie w jego miejsce innego łagodniejszego środka zapobiegawczego w postaci dozoru Policji nawet 7 razy w tygodniu, zakazu opuszczania kraju, poręczenia majątkowego w stosownej kwocie lub wszystkich tych środków łącznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy podejrzanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż w sprawie zostały spełnione przesłanki do przedłużenia stosowania wobec K. K. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż dotychczas zebrany materiał dowodowy, a w szczególności: protokół przeszukania pomieszczeń budynku na posesji w W. przy ulicy (...) (K.7-9), protokół przeszukania samochodu osobowego marki A. (...) nr rej. (...) (K.4-6), protokoły oględzin zabezpieczonych substancji (K.16-18,26-28), protokoły użycia testera narkotykowego (K.19-20,21-22,23-24,29-36), opinie kryminalistyczne z zakresu badań chemicznych (K.316-326) oraz wyjaśnienia podejrzanego K. K., w wysokim stopniu uprawdopodobniają fakt popełnienia przez podejrzanego zarzucanych mu przestępstw, jakkolwiek z uwagi na treść opinii kryminalistycznej z zakresu badania chemicznego (K.320-321) może zaistnieć konieczność zmodyfikowania opisu czynu zarzucanego w pkt I wyczerpującego znamiona występkę z art. 62 ust. 1 i 2 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Dowody te pozwalają na przyjęcie zaistnienia przesłanki ogólnej z art. 249 § 1 k.p.k. niezbędnej do zastosowania tymczasowego aresztowania. Postępowanie przygotowawcze nadal znajduje się w jego początkowej fazie zaś oskarżyciel gromadzi w chwili obecnej najistotniejsze dowody w sprawie. Na ten czas zachodzi więc potrzeba zabezpieczenia śledztwa. Choć podejrzany na obecnym etapie postępowania przyznał się do stawianych mu zarzutów, jak i złożył dobrowolne wyjaśnienia w sprawie, to jednakże ta postawa podejrzanego nie eliminuje potrzeby zastosowania wobec niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Słusznie Sąd Rejonowy wskazuje bowiem na zachodzenie obawy matactwa ze strony podejrzanego wywołanej grożącą mu surową – w myśl art. 258 § 2 k.p.k. – karą. Wskazać należy, iż wszystkie przestępstwa

zarzucane podejrzanemu zagrożone są karą pozbawienia wolności, której górna granica przekracza 8 lat, przy czym czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii zagrożony jest kara od 2 do 12 lat pozbawienia wolności. Stwierdzić przy tym należy, iż zagrożenie surową karą nie jest wyłącznie hipotetyczne, lecz ma charakter realny, uwzględniający charakter zarzucanych mu przestępstw, ale i jego uprzednią karalność na którą sam podejrzany wskazuje. Grożąca podejrzanemu surowa- w myśl art. 258 § 2 k.p.k.- kara może skłonić go do podejmowania działań zakłócających prawidłowy tok postępowania karnego w razie przebywania na wolności. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem w przypadku zaistnienia przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. z mocy prawa istnieje domniemanie, że grożąca oskarżonym surowa kara może skłaniać ich do podejmowania działań zakłócających, czy wręcz uniemożliwiających prawidłowy tok postępowania.

Podkreślić należy, że ustawodawca w art. 258 § 2 k.p.k. przewidział, iż surowość grożącej represji jest wystarczającą podstawą dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania właśnie poprzez stosowanie tymczasowego aresztowania (por. uchwała SN z dnia 19 stycznia 2012 roku, I KZP 18/11, OSNKW 2012/1/1, postanowienie SA w Katowicach z dnia 4 lipca 2001 roku, II AKz 488/01, OSA 2002/2/15, postanowienie SA w Katowicach z dnia 3 listopada 2010 roku, II AKz 719/10, LEX nr 686880). Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że „jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, to z mocy prawa istnieje domniemanie, że może być konieczne wymierzenie surowej kary. Z kolei, groźba wymierzenia takiej kary może skłaniać, w tym wypadku podejrzanego, do podejmowania działań zakłócających, czy wręcz uniemożliwiających prawidłowy tok postępowania. Istnienie takiego domniemania pozwala na podejmowanie decyzji w kwestii tymczasowego aresztowania. W takim przypadku nie jest konieczne prognozowanie sądowego wymiaru kary, co nie jest przecież możliwe na tym etapie” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1996 roku, sygn. akt. IV KZ 119/96, uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 roku, sygn. akt I KZP 18/11). Pogląd ten zachował swoją aktualność także na gruncie aktualnego brzmienia przepisu z art. 258 § 2 k.p.k..

W przedmiotowej sprawie to wysokie prawdopodobieństwo wymierzenia podejrzanemu realnie surowej kary wynika z uwagi na następujące okoliczności: charakter popełnionych przez K. K. czynów, stopień ich społecznej szkodliwości, ilość środków odurzających, których dotyczą stawiane podejrzanemu zarzuty, jak również zagrożenie ustawowe wynikające z przyjętej kwalifikacji prawnej, zarzucane podejrzanemu przestępstwo z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 2 lat do 12 lat. W tym miejscu należy także zauważyć, że podejrzany był już w przeszłości karany za przestępstwo z art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zatem z uwagi na realną groźbę wymierzenia surowej kary, zachodzi uzasadniona obawa, że podejrzany, przebywając na wolności, może podejmować działania utrudniające prawidłowy przebieg postępowania w celu uniknięcia odpowiedzialności karnej, w szczególności polegające na próbie ucieczki lub ukrywania się.

Wskazywana powyżej okoliczność ma charakter domniemania prawnego, nie jest zatem konieczne dowodowe wykazywanie, aby K. K. w przeszłości konkretne działania w tym kierunku już podejmował. Warunkiem przyjęcia obawy matactwa, jako przesłanki tymczasowego aresztowania nie jest stwierdzenie, że matactwo zostało dokonane. Sąd ma badać czy podejrzany może zachować się w ten sposób, a nie to, czy już tak postąpił. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 marca 2013 roku, sygn. akt II AKz 97/13). Źródłem obaw w tym zakresie jest bowiem wyłącznie groźba wymierzenia surowej kary.

W tym miejscu należy podkreślić, że postępowanie przygotowawcze znajduje się nadal w początkowej fazie, która może mieć zasadnicze znaczenie dla jego dalszego toku w zakresie skuteczności działań wykrywczych podejmowanych przez organy ścigania. Niezbędne jest sprawdzenie wiarygodności wyjaśnień złożonych przez podejrzanego K. K. oraz ewentualne zatrzymanie osób wskazanych przez podejrzanego jako osoby uczestniczące we wprowadzaniu do obrotu narkotyków. Do tego czasu zachodzi, uzasadniona względami logicznego rozumowania obawa, że w przypadku pozostawaniu na wolności podejrzany mógłby skontaktować się z osobami uczestniczącymi w procederze wprowadzania do obrotu środków odurzających w celu ostrzeżenia ich przed działaniami organów ścigania.

Podkreślenia wymaga także to, że każdorazowo zastosowanie wobec podejrzanego czy oskarżonego jakiegokolwiek środka zapobiegawczego, stanowi dla niego dolegliwość. Wynika to z samej istoty środków zapobiegawczych. W przypadku stosowania środków zapobiegawczych dochodzi do kolizji interesów. W przedmiotowej sprawie z jednej strony występuje interes podejrzanego, z drugiej zaś - interes wymiaru sprawiedliwości wyrażający się w konieczności w pełni skutecznego zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w niniejszej sprawie. Dotychczasowa postawa podejrzanego K. K. polegająca na współpracy z organami ścigania i składaniu wyjaśnień, w przypadku pozytywnego zweryfikowania ich prawdziwości, może zostać uwzględniona na dalszym etapie postępowania, w czasie podejmowania decyzji o potrzebie i zasadności dalszego przedłużania stosowania tymczasowego aresztowania. Niewątpliwie zostanie ona również uwzględniona przez Sąd w chwili wyrokowania w zakresie podejmowania decyzji w przedmiocie wymiaru kary. Na obecnym, nadal początkowym etapie postępowania, w ocenie Sądu Okręgowego, interes wymiaru sprawiedliwości wyrażający się w konieczności w pełni skutecznego zabezpieczenia toku postępowania, przeważa nad interesem podejrzanego i jego bliskich, uzasadniając stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Na marginesie należy jedynie zaznaczyć, że w świetle wyników przeszukania samochodu i miejsca zamieszkania podejrzanego, kiedy to ujawniono i zabezpieczono znaczne ilości środków odurzających, nawet w przypadku odmowy składania wyjaśnień przez podejrzanego zgromadzony materiał dowodowy wskazywałby na jego sprawstwo w zakresie popełnienia przestępstwa z art. 62 ust. 1 i 2 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w stopniu uzasadniającym stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Etap na jakim znajduje się obecnie postępowanie, nie uzasadnia również zmiany zastosowanego środka zapobiegawczego na inny o charakterze wolnościowym. Prawidłowy przebieg niniejszego postępowania gwarantuje wyłącznie środek zapobiegawczy o charakterze izolacyjnym. Zachodzi bowiem konieczność zagwarantowania niezakłóconego przebiegu postępowania przygotowawczego w dalszej jego części. W związku z powyższym bezwzględnie konieczne jest zapewnienie takich warunków postępowania aby uniemożliwić podejrzanemu utrudnianie trwającego postępowania, które nadal znajduje się na początkowym etapie. Koniecznym będzie bowiem przeprowadzenie szeregu dalszych czynności procesowych. Tym samym ewentualne zastosowanie wobec podejrzanego środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w chwili obecnej nie byłoby skuteczne z powodu obaw wskazanych powyżej. Żaden nieizolacyjny środek zapobiegawczy nie zabezpieczyłby postępowania w sposób rzeczywisty przed próbami skontaktowania się podejrzanego z innymi osobami, ani przed ucieczką i ukrywaniem się.

Odnosząc się do zarzutu obrazy art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. należy podnieść, że jak wskazano powyżej w realiach przedmiotowej sprawy i na obecnym etapie postępowania interes wymiaru sprawiedliwości wyrażający się w konieczności w pełni skutecznego zabezpieczenia toku postępowania, przeważa nad interesem podejrzanego i jego bliskich, uzasadniając stosowanie środka zapobiegawczego. Sytuacja żony podejrzanego sprawującej opiekę nad dwojgiem małoletnich dzieci jest niewątpliwie trudna, ale z akt sprawy nie wynika aby miała ona poważne problemy zdrowotne. Załączona do akt dokumentacja medyczna dotyczy wyłącznie rodziców podejrzanego. W ocenie Sądu pomocy żonie podejrzanego mogą udzielić krewni, zarówno jej jak i podejrzanego, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności powołane do tego instytucje pomocy społecznej. Zasadne jest podkreślenie, że zamieszkuje ona wspólnie z rodzicami podejrzanego, a w pobliżu mieszka jej matka. W końcu należy zauważyć, że podejrzanym miał świadomość swojej sytuacji rodzinnej i konsekwencji jakie mogą wyniknąć dla niego i jego rodziny w przypadku ujawnienia prowadzonej przez niego działalności przestępczej. Pomimo tego zdecydował się na popełnienie przestępstw o znacznej społecznej szkodliwości. W konsekwencji to podejrzanym ponosi odpowiedzialność za pogorszenie sytuacji życiowej rodziny.

Podsumowując, wobec spełnienia przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania, wymienionych w treści przepisów art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. i braku przesłanek negatywnych z art. 259 k.p.k., Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 437 § 1 k.p.k. zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.